

—No sap vostè d'on surt la seda?

—...I

—I què se'n fa de la seda?

—...I

—Veiam, de què és feta la corbata que vostè porta?

—D'un tros de «refajo» de la meva mamà,

El culte del Sol

La Festa del Sol, ara de nou introduïda entre nosaltres per l'Associació Astronòmica, i que enguany ha estat celebrada amb diferents actes de caràcter científic i artístic, va tenir en la Catalunya primitiva un caient idolàtric, per haver sigut l'astre-rei objecte de culte en gairebé tots els pobles de l'univers, en els temps gentilicis, i deïficat sots diferents noms. Així va ésser el Bel o Baal dels caldeus, el Moloch del cananeus, el Melkarh dels cartaginesos, el Ra o l'Ossiris dels egipcis, el Mitra dels perses, l'Adonis dels fenicis, el Febus i l'Apollon dels romans i dels grecs, el Pachacamac dels peruans i el Surya dels indis. Entre els antics mejicans, el sol, com astre el més principal, va ésser l'origen i el fonament de la cronologia nadina i se li donava, com criador, el nom de Ometecuhli, i, com foc vivificador de la terra, el de Tonacateuhli.

Les festes principals consagrades a la divinitat solar es celebraven en els solsticis, èpoques en què el sol es troba en un dels dos tròpics, ço que s'escau a ésser del 21 al 22 de juny per al del Cranc i del 21 al 22 de desembre per al de Capricorní.

En les èpoques dels dos solsticis, el sol deixa d'apartar-se de l'Equador, semblant com si es detingués, fenòmen aparent que designa el nom de solstici, la significació del qual és estada o parada del sol.

Els solstici hiemal, o d'hivern, marca en l'hemisferi boreal el dia més curt de l'any i la nit més llarga, i tot el contrari en l'hemisferi austral; i el solstici vernal, o d'estiu, fa en l'hemisferi boreal el dia més llarg i la nit més curta de l'any i inversament en l'hemisferi austral.

El culte del atria tributat als astres, va ésser general en les terres que temps a venir devien ésser la nostra Catalunya, com no podia menys d'ésser així tenint present la procedència asiàtica dels pobles que primitivament les colonitzaren. Diversos monuments existents encara en algunes de les nostres comarques en són prova per altra part.

Referits als «chetes» o fenicis, s'esmenten l'anomenada «pedra de Torelló», avui malauradament desapareguda, que devia ésser, sens dupte, molt semblant a la d'Olesa de Montserrat, la qual encara pot admirar-se actualment. Consisteix en una piràmide o capitell de 0'14 metres d'alçada per 0'30 i 0'20 d'amplada, respectivament, en sos plans superior i inferior, la qual mostra en ses cares, grollerament esculpturats, diferents símbols de la Diana (la lluna) fenícia.

També en una casa del carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call, de Barcelona, pot veure's una làpida que conté una inscripció en caràcters ibèrics, i alguns dibuixos, tals com uns dofins, una mitja lluna i una estrella, que es suposa representació de la divinitat fenícia Asthoret, la lluna, o Thanit, la volta del cel en son ple d'estelada.

EL PARC MONCEAU DE LA GRANVIA

—Escolti, guarda: el nen voldria fer pipí.

—Está bé; que el faci.

—Oh, és que diu que li agradaria fer-lo en un d'aquests orinalets d'aquí dalt.

No manquen tampoc, com observa el senyor Aulestia i Pijoan, en tots els costums de certs territoris catalans i les tradicions d'altres, algunes que poden ben referir-se a aquells pobles orientals, la base de la religió dels quals era la matèria sideral i el sol, origen o representació superior d'aquella.

Què poden ésser—es pregunta l'esmentat autor—alguns dels menhirs que, solitaris, s'alcen en mig de la plana o en el cim d'un puig punxagut, sinó una representació del Betilo, o emblema sagrat de la naturalesa solar o del foc vivificador?

Recordi's també—com segueix fent present el senyor Aulestia—que alguns dels nostres pobles, porten la radical de Sur o Assur i que ha constatat inalterable fins als nostres dies el nom d'una vila, la de Súrria, el qual és ni més ni menys que el de Surya, denominació donada a la divinitat solar pels indis, així com diguerem abans. Precisament en dita població s'hi

va fer anys enrera la troballa d'un monument de civilització asiàtica, ço que ve a confirmar l'origen oriental del seu nom.

Cal fer esment també de certs costums catalans, com les sardanes i el ball dit «del cirí»—que segurament serà «del sirí»—els temps i figures dels quals recorden més una dansa sagrada que un divertiment profà; així com els noms d'alguns cabdills dels pobles primitius de Catalunya, com els que duïen els prínceps ilergetes Indibil i Mandoni, el primer dels quals es traqueix per «Servidor del Senyor Baal» (divinitat solar caldea) i el segon per «el qui està prop de Tanith» (la deessa de la Nit estelada dels fenicis).

Una cerimònia d'origen gentilic, també conservada per la tradició fins els nostres temps, serà segurament la que cada any el dissabte de Passió practiquen els joves de Prats de Lluçanès, en el terme de qual poble existeix un menhir anomenat vulgarment «pedra dreta». En dita diada, doncs, el jovent va a collir espígol del que per allí creix, i dibuixant un cercle amb els manadets que en fan, al voltant de la pedra, ballen al seu entorn un centrapàs.

El mateix costum, ben seguit encara arreu de Catalunya d'encendre focs la nit de Sant Joan—com aquell qui diu en els dies del solstici d'estiu—no pot ésser derivació també d'una cerimònia del culte solar? Observi's que el foc en les primitives civilitzacions asiàtiques va ésser sempre considerat com símbol vivent de la llum i del calor de l'astre centre del nostre sistema.

Sortosament, aquests costums i aquestes festes tenen avui una significació absolutament cristiana, patriòtica o científica, sigui el que hagi estat l'origen llur, que no més a títol de curiositat històrica hem retret.

ABECÉ

PATUFET - FILMS

PELICULA DE LA SETMANA

S'ha celebrat no fa gaire com no deuen ignorar, un concurs de criatures als jardins del Turó Park, en el qual s'adjudicaren distincions especials an els «patufets» més grossos, més sans i més ben criats que allí varen presentar-se, amb llurs dides i mamàs, compresos entre els sis mesos i acabats de desmamar. Mereixent aquest certamen els elogis més cabals, ens guardarem, per de prompte, de posar-hi péls ni taps, més sí que amb el sol efecte de voler-lo completar, a la Junta que el convoca, per si li semblés del cas,

gosariem proposar-li que pel que toca a un altre any també otorgués recompenses en aquells dels concursants que més bones nits donguessin a les mamàs i als papàs, i que menys humitegessin els llençols i el matalàs; ben entès que no pot moure'm cap interès personal en aquesta iniciativa o proposició que faig, car la menuda de casa, cas de que gosés optar a qualsevol d'aquests temes, els puc ben assegurar que no tindria ni accèssit per bo que fos el Jurat.

NYTC

Páginas Festives

Mida de precaució

El primer cop que em van atracar, no vaig experimentar ni la més lleugera emoció.

Jo portava un revòlver de gran precisió, amb el qual no és fàcil d'errar el tret, i li puc assegurar, amic Jim-Fit, que el pols no em tremolava pas, quan després de les tradicionals paraules «diners o la vida» vaig anar entregant al lladre el rellotge, el porta-monedes, el mocador de butxaca, la mistera, l'escura ungles, la cartera, el barret, l'americana i el revòlver.

—Ah, però no va arribar a disparar?

—Cóm volia que disparés si el lladre es va anticipar a demanar-me el revòlver?

—Ah, ja.

—Vostè ja sap que jo, segons com em demanen les coses, no les sé negar. En això sóc un veritable bocí de pa. I si hagués vist aquell lladre com me les demanava... Res, vaja, que no m'hi vareig saber negar.

—Sempre ha tingut molt bon cor, vostè.

—Veritat que sí? Vostè que ja fa més de vuit dies que em coneix, ho pot ben saber.

—De segur que va tenir por de fer-li mal amb el revòlver.

—No, això no; perquè encara que hagués volgut no hauria pogut disparar.

—A causa de l'emoció?

—No, senyor. Es que com a mida de precaució tinc el bon costum de deixar-me les bales a casa.

—I el revòlver a la butxaca?

—Això mateix. Es un procediment que el recomano a tots els aficionats a les armes de foc, perquè té l'aventatge de convertir una arma qualsevol, per perillosa que sigui, en arma de seguretat.

—I això, com?

—Aviat ho comprendrà. Prenent la precaució de deixar-se les bales a casa, encara que el revòlver es dispari a la butxaca, no pot fer cap mal. Es clar que es pot donar el cas desgraciat de que en el moment en que es dispari, vostè estigui distret i vingui un auto i l'atropelli, però això no passa més que quan coincideixen en estar distrets vostè i l'auto, i encara si no dóna la casualitat que vostè quedi mort a l'acte és molt probable que surti de l'accident amb vida.

—Això està molt bé, i crec que el ministre de la Guerra li hauria de premiar la seva invenció, però trobo que deixant-se les bales a casa, quan vostè es troba en un cas apurat, es veu impossibilitat de fer ús del revòlver.

—També és això un gran avantatge. Veu; en el cas que li explicava, o sia el primer cop que em varen atracar, el lladre em va demanar el revòlver i es limità a dirigir-me aquest prec ostentant en la mà dreta una magnífica navaja d'Albacete. Però, el segon cop que em varen atracar, el lladregot, fos

que no tingués navaja, fos que li agradés molt el meu revòlver nou, el cert és que encara no va veure que me'l treia de la butxaca, me'l va pendre tot seguit amb una llestesa admirable, i em va estar apuntant mentre li anava entregant els meus efectes personals.

—I també li va robar tantes coses com l'altre?

—Ca; no senyor! Aquest em va robar, demés, les sabates. Però no és això el que interessa sinó la gran serenitat amb què li vareig anar donant tot. Es clar; com que ja sabia jo que per molt que apuntés, la meua vida no corria cap perill! Es per això que li dic que és molt recomanable per a totes les persones que tenen revòlver i sofreixen «atracos» freqüents, deixar-se les bales a casa ben acondicionades dins d'un armari.

—Està molt ben trobat.

—Miri si ho està, que no puc entendre com encara hi ha algú que porta armes carregades al damunt. Això es podia dispensar en els temps que encara no s'havien inventat les armes de foc. Allavors sí que devia donar gust d'anar amb revòlver carregat a la butxaca sabent que encara que te'l prenguessin ningú no entenia el mecanisme.

—Ho trobo realment molt admirable. Només hi veig l'inconvenient que un hom no pot defensar-se.

—Qui ho diu? No hi ha res que ho privi. La defensa pròpia és perfectament lícita. Jo mateix tinc un bastó-escopeta que allarga molt. Es un bastó com els altres, però porta a dins, molt ben dissimulat, un canó d'escopeta.

—I l'ha provat alguna vegada?

—Sí, senyor; el tercer cop que em van atracar. Ve el lladre, jo algo el bastó, i vllim, vllam, pif, paf, garrotada va, garrotada ve, em va deixar mig estabornit.

—A vostè?

—Sí, senyor, sí. Però el bastó va complir i va donar mostra de molta resistència. Si el lladre no me l'hagués pres, i no me les hagués mesurades, l'estabornit hauria estat ell, i que anés gastant bromes. N'hi ha que es pensen que perquè un porta barret no és tan espavilat com un altre.

—I, escolti; la quarta vegada que el van atracar...

—Com? Vostè ja sap que m'han atracat més de tres vegades?

—Què li diré; ho suposava!

—Doncs vostè és un bon suposador. La quarta vegada que em van atracar vaig donar un disgust seriós al lladre, que no crec que li vinguin ganes de tornar més.

—El va rebre amb bales?

—No, senyor. Veient que tots els objectes de valor que em posava, me'ls prenien tot seguit, vaig rumiar-me'n una que ha donat positiu resultat. M'he fet falsificar totes les joies, carteres, documents, portamonedes, etc., que porto al damunt, i el bo m'ho deixo a casa. Els brillants són vidres; l'or és lluna daurada, la cartera és de cartró i els bitllets ben falsificats, el revòlver de ferro fos, el bastó escopeta és sense canyeria interior.

—I exterior?

—Naturalment. Doncs, compti vostè la meva satisfacció l'altre nit quan, en sortint del còrcol, em van atracar. Tot el que em van pendre era fals.

—I no ho van conèixer?

—De moment, no.

—I després?

—Després, sí, segons he sapigut més tard. Com que en anar a vescanviar els bitllets es trobaren amb que eren falsos, van agafar el lladregot per expenedor de moneda falsa.

—Així va pagar els seus crims?

—Sí; però en interrogar-lo respecte d'on havia tret tan forta suma de bitllets falsos, l'home els va explicar que era un senyor que cada nit sortia del «Círcol de Fabricants de desferres d'ensiamada mallorquina», i, en efecte, la policia va venir a esperar-me; se'm llençà al damunt, em registrà i trobant-me tot carregat de bitllets i joies falsos, em van portar a la presó on he estat tancat un any i un dia, fins que he pogut provar la meva innocència.

—I, després d'això, continua vostè deixant les bales a casa?

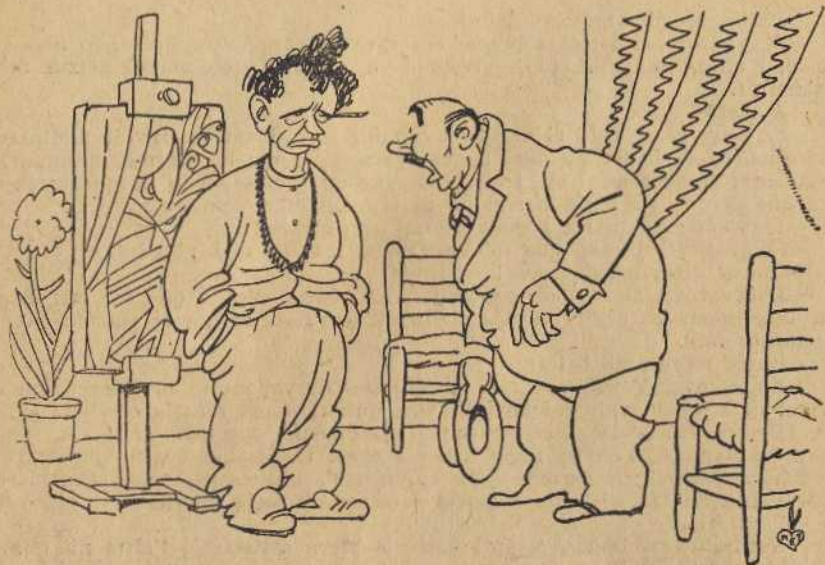
—Sí, senyor; solament que ara a les nits m'hi quedo jo i tot. Però, com que ja estava tan avesat a això dels «atracos», creuria que quasi me n'enyeroy?

—Per l'enyorament va molt bé l'aixarop de magranes.

—No. El que jo faig, és anar cada matí al port a veure com «atraquen» els vaixells.

JIM-FIT .

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el 20 fullotó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, **LES MEMORABLES AVENTURES D'EN ROC GENTIL**. Amb aquest suplement es regala el conte complet «El beneitó», per Pere Matalonga

—I, doncs, de què t'ha vingut això?

—De l'últim viatge a l'Havana. Vaig anar a Cuba i, és clar, vaig tornar-me «cubista».

LLETRES D'UN MISSIONER

XXIV

L'enginy fa la força

ESTIMATS Patufistes: Potser al rebre aquesta lletra vosaltres ja estareu gaudint de les vacances; uns tal volta ocupats conquistant d'una manera falaguera les simpaties dels seus pares i amics a favor dels meus pobres xinets; i altres caçant papellones per les prades i deveses de la nostra benaurada terra. Arreu on aneu, com a bon company vos seguiré, des d'EL PATUFET, i passarem ratos felïços explicant aventures encara més interessants devingudes en el mateix cor de la Xina.

«Hong-Kong, 18 de juny de 1915.— En la visita que vaig fer ahir als meus cristians, vaig veure una bèstia molt semblant a la que em va descriure un missioner de Jave, que per cert li va fer passar uns bons mal ratos. En mig d'una gran boscúria va veure baixar aquesta bèstia dins d'un arbre tan groixut que quatre homes no haurien pogut abraçar. Ple de curiositat va pujar-hi acompanyat d'un altre per medi d'uns vímetes que penjaven de les branques com si fossin cordes, arribant fins al lloc on desaparegué la bèstia.

Un company de l'Oncle Missioner, ensenyant Catecisme als seus xinesos

»A l'arribar al vell munt, varen veure un gros forat que baixava per dins del cor de l'arbre fins a la soca. Posa un d'ells el peu sobre un tros corcat, i s'enfonsa arrossegant a l'altre al fons, on hi havia la bèstia amb la seva niuada.

»Es troben ficats dins d'aquest pou sense cap sortida, trepitjant i fent una trencadissa de les costelles d'aquells pobres animallets, mentre es defensaven del furor dels vells a qui destrossaven a cops de culates. Tirant trets perquè vinguin els seus companys a treure'ls d'aquest abisme, vénen els indis, corpresos per admirar i adorar el que ells creien ser un volcà dins d'un arbre.

»Per últim als europeus els hi acut pujar un damunt les espatlles de l'al-

tre per a fer un forat un metre més amunt on hi varen entaxonar un petard. Enrotllen pòlvora dins d'un paper per fer una metxa, l'encenen, posen tots els morts damunt, per lliurar-se de l'explosió i surten per l'esboranc que fa la pòlvora, com si fos una porta esbotzada. Els indis al sentir el terratrèmol, no tenen prou cames per córrer, i el meu company missioner surt d'aquella presó improvisada».

Ben segur que vosaltres no vos trobareu mai amb tants treballs, però siguiu allà on vulgui no vos mancaran dificultats per resoldre.

Recordeu-vos aleshores de la serenitat d'esperit, coratge, enginy i sang freda que vos recomana,

L'ONCLE MISSIONER

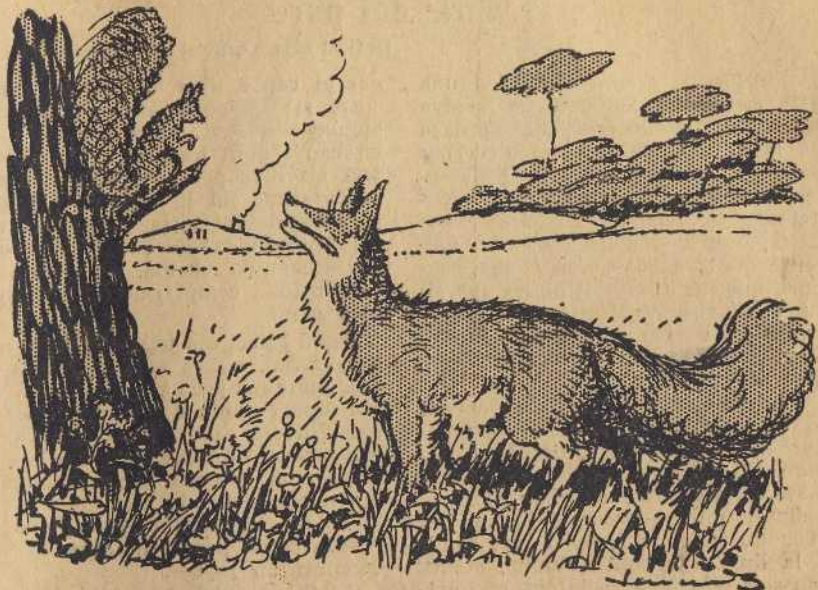
Els Pomells de Joventut

575. «Els bons sembradors», de Barcelona (joves).—576. «Sentiment de Pàtria», de Badalona (joves).—577. «Pàtria catalana», de Sant Boi de Llobregat (senyoretetes).—578. «Amunt els cors», de Tàrraga (joves).—579. «Saba marina», de Tossa (joves).—580. «Poncelletes Marianes de la costa brava», de Tossa (senyoretetes).—581. «Esclat primaveral», de Sant Feliu de Guixols (joves).—582. «Argentona nova», de Argentona (joves).—583. «Doctor Martí i Julià», de Belcaire d'Urgell (senyoretetes).—584. «Branca d'olivera», de Barcelona (senyoretetes).—585. «Poncelles primerenques», de Barcelona (Sarrià), (senyoretetes).—586. «Noble Empordà», de Perelada (senyoretetes).—587. «Veus empordaneses», de Perelada (senyoretetes).—588. «Castell del Penadés», de La Granada del Penadés (joves).—589. «Flors de Núria», de La Granada del Penadés (senyoretetes).—590. «Canigó», de Terrassa (joves).—591. «Rosada d'Abril», de Sant Boi de Llobregat (senyoretetes).—592. «Amiguetes de Col·legi», de Sant Boi de Llobregat (senyoretetes).—593. «La serra dels nou pins», Barcelona (senyoretetes).—594. «Otger», de Barcelona (Sarrià), (joves).—595. «Esclats sarrianencs», de Barcelona (Sarrià), (senyoretetes).—596. «Llissades i flors», de Barcelona (Sarrià), (senyoretetes).—597. «Amor i vida», de Barcelona (Sarrià), (joves).—598. «Esclat català», de Barcelona (Sarrià), (joves).—599. «Roses del Sant Cavaller», de Barcelona (Sarrià), (senyoretetes).—600. «Sol ixent», de Barcelona (Sarrià), (joves).—601. «Sant Jordi Gal·lani», de Barcelona (joves).—602. «Roser del Patronat», de Barcelona (Poblet), (se-

—A veure si sap dir-me per què la terra dóna voltes al «derredor» del Sol.

—Sí, senyor. Perquè no deu voler ésser torrada d'un costat més que de l'altre.

—Quins temps tan dolents, amiga Rabosa. Amb prous feines ens podem guanyar la vida, treballant de sol a sol!

—Saps on tindriem molt èxit, amic Esquirol? A Barcelona, la ciutat de les «cues»!

nyoretetes).—603. «Estèl llevantí», de Sant Feliu de Guíxols (senyoretetes).—604. «Poncelletes d'or», de Barcelona (nenes).—605. «Rosetes de Sant Jordi», de Terrassa (senyoretetes).—606. «Roser de tot l'any», de Llinàs (senyoretetes).—607. «Joventut florida», de Sant Feliu de Guíxols (senyoretetes).—608. Verge de Meyà, de Vilanova de Meyà (joves).—609. «Cor de Maria», de Vilanova de Meyà (senyoretetes).—610. «Calzers i ginesteres de Montserrat», de Castellbell i Vilar (senyoretetes).—611. «Sant Narcís», de Girona (joves).—612. «Branca florida», de Barcelona (Sans), (joves).—613. «Dolça parla», de Barcelona (senyoretetes).—614. «Cors blancs», de Barcelona (senyoretetes).—615. «Caliu de Pàtria», de Barcelona (joves).—616. «Saltirons», de Salt (joves).—617. «Nostre Montserrat», de Salt (senyoretetes).—618. «Primera volada», de Guissona (joves).—619. «Lligam de germanors», d'Arenys de Munt (senyoretetes).—620. «Nostra Dona de la Mercè», de Barcelona (joves).—621. «Sant Joan de La Salle», de Barcelona (Barceloneta), (joves).—622. «Bon camí», de Barcelona (joves).—623. «Violetes del Sagrari», de Barcelona (senyoretetes).—624. «Perles de la Moreneta», de Castellbisbal (senyoretetes).—625. «Font de dolces», de Barcelona (senyoretetes).—626. «Jardí florit», de Reus (joves).—627. «Som cosíns», d'Igualada (mixte).—628. «Esclat d'amors», de Valls (senyoretetes).—629. «Llorers eterns», de Valls (senyoretetes).—630. «Novells sardanistes», de Barcelona (joves).—631. «Filles de la costa», de Badalona (senyoretetes).—632. «Llum virginab», de Sabadell (senyoretetes).—633. «Bell Priorat», de Falsset (joves).—634. «Flors falsetanes», de Falsset (senyoretetes).

(Seguirà.)

L'abric del pare

Dedicat al meu estimat amic Amadeu Oller

EN Lluïset estava sentat en una cadireta en els peus de la seva mare, i mentres ella apedaça els forats fets en uns calçotets per unes cametes neguitoses i enjogassades, ell, que no tindria sis anys, s'entretenia en remenar entre els seus ditets, com si volgués contar-la, una petita quantitat de peces de deu cèntims, que havia recollit de les que alguna senyora caritativa li donava, atreta per la seva encantadora figura, dient-li: Té, Lluïset, per comprar confits!

S'ha de saber que el seu cervell havia convingut amb el seu cor donar una agradable sorpresa al seu pare. Ell, no podia sofrir que la seva mare, la seva volguda mare, per qui volia els millors tresors del món, tingués de treballar hores i més hores a la llum d'un vell quinqué, atenta tan sols a la feina, a la que mai perdia de vista, i haguera volgut ésser gran, ben gran, per a treballar ell sol i portar als seus pares el diner necessari per viure. Tampoc podia sofrir que el seu pare hagués de sortir tots els dies de bon matí, inclòs a l'hivern, amb sols una americaneta.

No podia sofrir tampoc que en el món hi haguessin pobres i hauria volgut ser ric, no tan sols per alimentar a aquests, sinó per lliurar a la seva mare d'aquella pesada agulla, i per veure a les espatlles del seu pare un bon abric que el guardés dels freds.

Un matí d'hivern, encara estava al llit i tenia els ulls oberts, quan tot d'una sent que el seu pare, al despedir-se per anar a treballar, diu a la seva mare:

—Aquest matí fa un fret horrorós! Ves alerta que en Lluïset no surti amb aquest temps i no estigui malalt.

Dues llàgrimes relliscaren per aquella fina carona d'en Lluïset, el qual, al sentir aquestes paraules, va ama-

gar el cap a dins del llit tot dient entre si: Pobre pare meu! Quantes angúnies que et prens per mi i tu en canvi quin fred no experimentes tots els dies per anar a treballar i procurar-me tot lo necessari! I després sanglotant altra volta pensava: Oh! Quina idea! En lloc de gastar-me els diners en confits, no podria jo recollir-los i comprar-ne un abric pel meu pare?

Des d'aquell dia totes les peces que li donaven, les va anar guardant en una guardiola per l'any que venia. Varen passar l'estiu i la tardor i va tornar l'hivern amb les seves nevades. Allavors en Lluïset s'apropà a la seva mare i tot eternit, mentres amb la mà li acariciava la cara, li deia:

—Mare, la guardiola està plena.

—Ja penso perquè ho dius. Et vols comprar un jugueta.

—Res de juguets, mare! Vull fer un regal al pare, al pobre pare que a l'hivern s'encostipa; vull comprar-li amb aquests diners un abric.

—Un abric—li va dir la bona mare tot caient-li una llàgrima.

Tot d'una l'aixecà i li digué:

—Molt bé, molt bé. Es preciós, fill meu, que pensis amb el teu pare i que tractis de demostrar-li el teu amor: però tu no deus saber que l'abric costa molts quartos i amb aquests no n'hi ha prou.

—No n'hi ha prou?—va respondre contrariat i ploriquejant

En aquell mateix moment es va sentir trucar a la porta. La mare cuidà a obrir i va acotar el cap davant d'una formosa senyora, que en aparèixer al portal, va estrènyer la mà de la seva mare.

Aquella era una rica senyora que moltes vegades donava feina a la seva mare. En un instant de la conversa va dir la senyora:

—Veig que en Lluïset està enfadat.

Em sembla que en Lluïset pateix. Estàs disgustadet?

I al sentar-se el va fer venir al seu costat tot dient-li:

—Conta-m'ho, conta-m'ho tot.

El petit mirà a la elegant senyora, mirà a la seva mare i després els diners que havia recollit, tot deixant-los sobre la taula.

La senyora se'n va adonar i veient la guardiola trencada va dir:

—Què ric que ets, Lluïset! Mira, mira quants diners!

Ell, tot entristit, va respondre:

—No, que no n'hi ha prou per comprar un abric al pare, com ja m'ha dit la mare, i el pobre tindrà que passar també l'hivern que ve tremolant de fred a l'anar a l'oficina.

A l'acabar aquestes paraules, dues llàgrimes varen caure per aquella fina cara.

La senyora va somriure i tota com-guda acariciava al nen dient-li:

—Té, junta aquesta peça amb els diners que tens i demà el teu pare tindrà abric i tu seràs feliç.

Li havia donat una moneda d'or.

La seva mare no acabava de donar les gràcies i plorava d'enternida.

En Lluïset estava content d'alegria, puix ja era el dia de donar la sorpresa al seu pare.

Essent a l'endemà a la tarda, obria uns ulls lluents i xamosos i les seves mans picaven en senyal d'alegria.

La sorpresa pel seu pare estava a punt; la seva butxaca estava buida; però quanta joia i tranquil·litat en el seu cor per poder-la abarcar: i després, després, quina fou la immensa alegria no solament seva, sino dels pares, al veure al pare l'un, i l'altre a l'espòs, portant tot alegroï un bon abric pels freds.

La joia que experimentaren aquell hivern, fou indescriptible; tot degut a en Lluïset.

J. BOSCH I V.

- On vas tan xato?
- D'on vens tan bifi?
- Aixís abasto els brots més tendres.
- Doncs aixís... t'arrancaré un palpis si m'empipes gaire.

PAGINES VISCUEDES

El càstig

DAMUNT de la taula d'ales de l'humil menjadoret, hi havia, entre els plats bruts del sopar del dia abans, una pileta de cèntims que semblaven allí oblidats.

En Miquel se n'adonà, just en el moment que es posava la cartera al coll per anar a estudi, i es quedà mirant-se fixament aquells diners.

Ves per què se'ls havia de mirar, i, sobretot, ves per què havia tingut de donar una mirada entorn seu com per assegurar-se de que estava sol!

Mai no havia tocat res que no fos seu en Miquel; mai no havia sentit fretura de ço dels altres; però, tanmateix aquells cèntims allí oblidats semblaven posats a posta per a temptar-lo.

Quasi mai no en veia cap en Miquel de diner. Amb lo avariciosa i desconfiada que era la seva tia i amb lo escàs que era son oncle, era més fàcil trobar goteres que no pas cèntims en aquella casa.

El pobre Miquelet hi havia tingut d'anar a raure quan va quedar sense pares, i no cal dir que hi fou tan ben rebut com si els hi anés a demanar diners o la vida.

Se'l van quedar perquè no podien fer altrament, però ja la pagava l'escarrancida hospitalitat que li donaven, tenint de sentir-se retreure a tothora lo molt que menjava, la roba que espatllava i les sabates que foradava.

Aquestes cosetes que fan tan xicot d'estudi, com comprar un xic de pegadolça o alguna altra lleminadura per l'estil, el pobre Miquel no sabia encara el que era.

A estudi, els ulls se li n'anaven darrera dels que sempre duïen algun cèntim i no tenien de mirar prim en gastar-los, i, encara que no era ambició, algun cop havia experimentat la tristesa de no poder fer com els demés.

Aquell matí, en veure oblidats damunt de la taula aquells cèntims, li vingué al pensament tot el que podria fer amb ells si fossin seus. La idea de portar-los a la butxaca i de fer-los dringar, com feia en Casanoves, per exemple, començà per seduir-lo, i acabà de fer el pes el pensar amb l'espectació dels seus companys quan veurien que ell, que mai no portava ni cèntims, ni berenar, se'n gastava deu o vint de pegadolça, deu més de caramels, deu de xocolata, deu de...

Fou aquí que li vingué la temptació de comptar quants n'hi havia.

Mirà a tots entorns, ben endebades, perquè prou sabia que es trobava sol en el pis. Cada dia era igual. De bon matí el seu oncle anava a treballar. Un xic més tard la tia cridava en Miquelet, li deixava un plat de sopar vora del foc, i se n'anava a comprar. Ell es vestia, esmorzava i cap a estudi.

Sabia, doncs, que es trobava sol, ben sol... Els cèntims eren allí apilats, com si fossin oblidats damunt la taula per desparar...

En Miquelet esdevingué pàl·lid en allargar la mà devés la pila... Potser n'hi havia vuitanta, o potser més... Els prengué, però en el mateix moment es sentí forfollar en el pany de la porta del pis, i aquesta s'obrí, entrant la tia d'en Miquelet, sobtadament.

Aquest, vermell i etzarat com no es pot dir, s'embutxacà els cèntims d'un moviment ràpid, intentant dissimular.

La tia arribà fins a la taula; cercà els cèntims, i quasi amb fruïció es girà vers en Miquel. Amb el posat que ell feia en tingué prou. Se'l mirà com si el volgués fondre d'una mala mirada i li cridà:

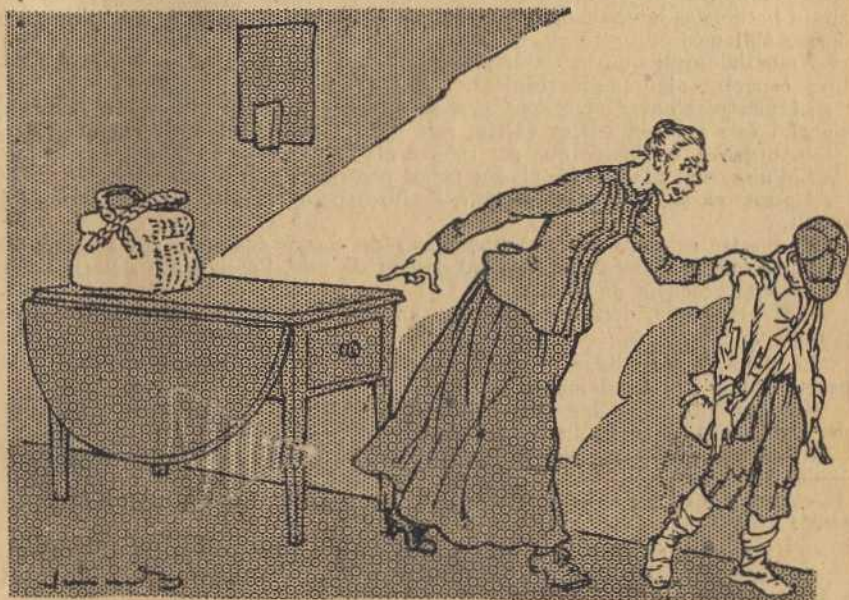
—On són els cèntims que m'he deixat aquí?

En Miquel es sentí com si l'ànima li fugís del cos.

Volgué, encara, dissimular mirant cap a la porta, però ja la tia l'havia agafat pel braç i el feia anar a batzegades.

Els cèntims dringaren, però a l'oïda d'en Miquelet aquell dring no tenia pas el so de quan en Casanoves feia dringar els seus dins de la butxaca.

La tia ficà mà i en tregué el grapat de cèntims. Ella, que ja l'escridaçava i l'injuriava molt per qualsevol petita cosa, no trobava crit prou fort ni injúria prou feridora davant d'aquell fet tan greu.

A l'últim, amb un accent menyspreant, esclafador, li digué, amb la veu ronca:

—Lladre, més que lladre!

En Miquelet sentí l'insult com una bofetada, i ni tan sols trobà llàgrimes per plorar.

Havia estat com si amb una porra l'haguessin estabornit.

La tia no estava pas satisfeta. Aquella falta mereixia molt més aldarull. Els veïns havien de saber-ho. Pis per pis els hi aniria a presentar el monstre, el desagraït que pagava els favors robant als seus protectors.

Agafà en Miquelet pel puny, ben fort, i s'adonà de que ja duia la cartera. El rostre de la tia prengué una expressió diabòlica. Ja tenia la idea. Els veïns rai! Allí on en Miquelet sofriria més la vergonya del seu pecat, seria

a estudi, davant de tots, del mestre i dels companys; que tots ho sabessin que en Miquel era un lladre, i un desagratit...

I, sense dir res, li donà estrebada i se l'emportà escales avall.

En sortir al carrer, trobà una coneguda.

—On va tan atrafegada?

—No ho vulgui saber... Es un lladre!—cridà la tia, tota plena d'indignació.

Uns que passaven es van girar a mirar-se en Miquel, i ell, amb l'esguard a terra, els ulls secs de llàgrimes de tant com sofria, desitjava morir-se.

En arribar a l'escala de col·legi, en Miquel intentà resistir, no sentint-se amb forces per a mostrar-se d'aquella manera als ulls del mestre i dels seus companys. Però la dona es posà a escandalitzar de tal manera, tot estirant-lo escales amunt, que en Miquel es deixà conduir, a l'últim, sense oposar-s'hi més.

Amb l'aldarull que la tia havia mogut a l'escala, ja tothom a classe estava esperant algun esdeveniment.

El mestre s'havia alçat per a anar a veure què passava, quan la porta s'obrí i tots vegeren entrar la tia, roja d'ira i de cansament, cridant:

—Aquí el té el lladre que em robava els cèntims!

I d'una empenya llançà el seu nebot contra el mur.

Alguns xicots anaven a esclafir a riure, però els altres s'imposaren tot seguit.

El mestre es sentí temptat d'expulsar de classe a aquella dona, però les paraules que acabava de proferir al davant de tots, l'obligava a aclarir l'afer també en presència de tots.

—M'prego que, deixant aquest to tan alt, expliqui el sentit de les seves paraules.

La dona, sense deixar de cridar, explicà el fet. En Miquel, de cara a la paret, plorava profundament.

—Es un lladre, ja ho veu; i ja el pot castigar ben fort, per escarment seu i dels altres—acabà la tia baladrera.

El mestre la deixà dir, sense interrompre-la, i quan hagué acabat, li digué:

—Així, aquest és el primer cop que el seu nebot ha comès aquesta mala acció?

—Sí; perquè és el primer cop també que jo m'he descuidat els diners.

—Doncs, així, ha fet vostè un gran mal a aquest pobre noi venint aquí a esbombar el seu deshonori.

—Com vol dir! Que jo li he fet algun mal? Aquesta sí que és bona!

—Conec en Miquel, com coneix tots els meus deixebles, i estic segur que l'acció que ha comès avui no s'hauria repetit mai més si en lloc de bescantar-lo i avergonyir-lo davant de tothom hagués pogut jo parlar-li a soles adreçant-me al seu cor i a la seva reflexió.

—Un bon càstig li cal, vetaquí—féu la tia, entossudida.

—Seria endebades. Ara, jo ja no puc fer-hi res—féu el mestre, tot contristat. Encara que conseguís el seu penediment, cosa segura perquè bé prou que les seves llàgrimes el proclamen el seu penediment, en Miquel no pot continuar en aquesta escola.

En Miquel, en sentir-lo, es girà ràpidament, i llançant-se als peus del bon mestre, exclamà, plorant abundantment:

—No em tregui! No em llenci, per l'amor de Déu!

—No et llenço, no, pobre amigueta meu—féu el mestre, ajudant-lo a alçar-se.—Però aquí ja no t'hi pots quedar...

—Ho veus, ho veus, poca pena? Els lladres ningú els vol!—li cridà, encara, la tia.—Es el càstig que et mereixes.

—No, no és un càstig—li replicà el mestre, severament.—Jo no el trec pas; sinó que és vostè mateixa que li ha fet impossible l'estada aquí. Que no ho veu que per molt penedit que estigui sempre veuran en ell els seus companys el noi culpable, el lladre, com vostè l'anomena?

Els escolars presenciaven aquesta escena commoguts i silenciosos. La quietud era absoluta i no es sentia més que el sanglotar del pobre Miquelet, però, en sentir les últimes paraules del mestre, un dels nois s'avençà i li digué amb la veu alterada per l'emoció:

—No temí, senyor mestre. Que es quedi en Miquelet entre nosaltres, que mai no li retreurem res que pugui recordar-li el seu mancament.

El mestre tingué de girar el cap per a no deixar veure la seva emoció.

La tia també la sentí una espurna d'enterniment davant de l'actitud d'aquell company generós, i demanà:

—No el tregui, senyor mestre, perquè el seu oncle és capaç de matar-lo amb el genit que té. El que ha de fer és quedar-se'l i donar-li un càstig que se'n recordi per sempre.

El mestre semblà que es decidia i, davant la més gran expectació de tots, avençà vers en Miquelet, li prengué el cap entre les mans i, posant-li un bes en el front, li digué:

—Queda't i sies tan bo com puguis; i si mai et sentissis temptat de caure en pecat com avui, pensa en aquest petó i estigues segur que venceràs.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

—Boca que badaran els patufistes que puguin contemplar les magnífiques il·lustracions que ha fet en Junceda per a

Els viatges de Gulliver

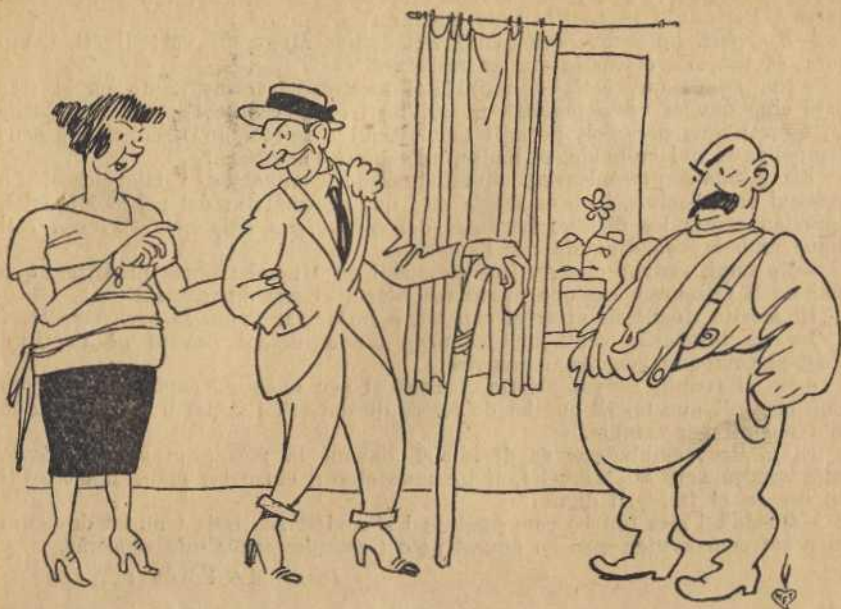
que publica aquesta setmana VIROLET

El vinent dimars dia 11 es posarà a la venda el magnífic espectacle en 5 actes dividits en 14 quadros

LA LLUM DE JESÚS

original d'En Josep M.ª Folch i Torres.

Preu: 80 cèntims.

- No sé per què el teu papà no vol venir a fer verbena.
- Ca! Diu que sembla mentida com hi ha qui per gust vulgui perdre la nit.
- Caram!
- Veuràs, com que ell era sereno...

Històric

Trobat-se una noia a Montserrat, anà al lloc on vénen els queviures i preguntà el preu d'una coca.

—Una vint—digué el dependent.

—I dues?

—Dues quaranta

—Doncs doni-me'n dues.

I la noia agafà les dues coques deixant quaranta cèntims sobre el tau-

lell, anant-se'n tranquil·lament. El dependent la cridà dient-li:

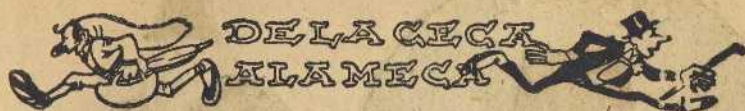
—Falten dues pessetes.

—Per què? No m'ha dit que valien una vint?

—Sí, senyora; «una pesseta» amb vint cèntims li he dit.

I la noia, afegint el que faltava, marxà tota avergonyida.

JOANA COMAS

El «dernier cri» en indumentària femenina

Els famosos modistos de París Cherit i Poivet—segons llegim en una revista de modes—acaben de llançar dos nous models de vestits per a senyora, l'un d'ells de nit i altre de carrer. La novetat d'aquests dos models, més que en el tall i en la confecció, estriba en el material llur, car són... de palla.

Cal que les senyores que els adoptin vigilin força qui se'ls posa al costat, car del contrari corren el risc de quedar-se despullades.

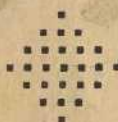
Corren tants festejadors per aquests móns de Déu, que fan el burro!...

JORDI-BUSCA

ENDEVINA, ENDEVINETA

ROMBO

Posant una lletra a cada punt podrà llegir-se, vertical i horitzontalment: 1.ª ratlla: consonant; 2.ª part del cos; 3.ª planta; 4.ª ocell (plural); 5.ª atuell de cuina; 6.ª nombre, i 7.ª consonant.

J. JESUALD B.

XARADA

Ma primera és animal; ma segona és aliment, i el total per l'hivern molt servei et farà.

ANTONI SOSA.

LOGOGRIF NUMERIC

1234567	Amic d'EN PATUFET
721452	Teatre de Barcelona
55232	Flor
7654	En el teatre
452	De les olives
12	Licor
2	Vocal
	ERNEST MATEU VIDAL

Solucions a l'insertat en el número anterior

Als jeroglífics comprimits:

Brams d'ase no pugen al cel.

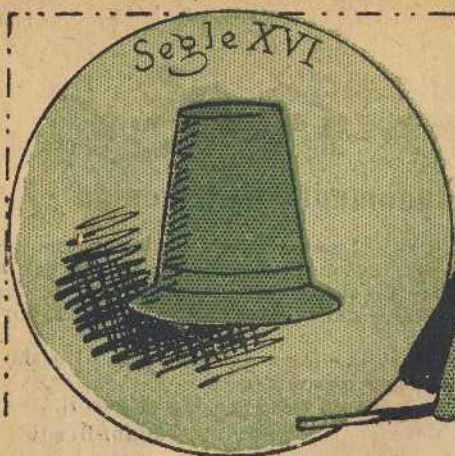
Una mica al cor s'hi fica.

Al rombo:

G, cep, canem, general, perer, mar i l.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

Eduard i Josep Solà, impressors - València, 200 - Telèfon 1282 G.-BARCELONA

Com canvien els models! Heu's aquí un admirable adminicle molt apreciat pels cavallers del segle XVI.

Se'n feien de vellut, feltre o castor i se'ls posaven al cap.

En quatre cents anys les coses han evolucionat considerablement. Ara solen fer-se...

...amb terra cuita vernissada i els hi posen als ninets, no al cap... a l'altra banda!